

ogsaa efter Søfarendes Mening, i alt Bøjsentligt kunne fyldestgjøre de Forordninger, der i den Henseende kunne stilles til det. Det forekommer nu mig, at Spørgsmaalet om en Tilflugts- og Nødhavn i det nordlige Kattegat er saa alvorligt og af en saadan Betydning, at jeg tror, det vilde være userførligt længere at skyde det fra sig. Naar man ser hen til den overordentlig store Mængde Skibbrud, der aarlig foregaa der, og de Bøjsentligheder, der ere forbundne med Seiladsen i det nordlige Kattegat baade under almindelige Forhold og ogsaa især under Isforhold, tror jeg, at vi skyldte den overordentlig store Mængde Skibe, der befare dette Farvand, at der gjøres, hvad der fornøstigtvis kan gøres, for at de under visse Omstændigheder kunne finde en Havn, hvor de kunne søge Tilflugt. Det er jo en Selvfølge, at den største Del af Strandinger ikke vil kunne undgaa, selv om der er nok saa gode Nødhavne, fordi man, naar det kommer saa vidt — det gjøres som oftest — at man ikke er Herre over Skibenes Bevægelser, eller det er Laage eller uklart Veir, ikke vil kunne komme ind til en Nødhavn, selv om den ogsaa var i Skibets umiddelbare Nærhed; men der er mange andre Forhold, hvor det vil have sin store Betydning, og ved hvilke der vil kunne reddes baade Menneskeliv og en stor Del Gods, naar der er en saadan Tilflugtshavn. Derfor forekommer det mig, at dette Spørgsmaal er saa alvorligt, at man ikke paa nogen Maade kan eller tør skyde det tilside. Mine Betæntligheder ved det nærværende Forslag ere derfor, at jeg er bange for, at det ikke er istand til at fyldestgjøre det sidste Formaal, og de bleve ikke formindskede ved den Udtalelse, der kom fra den sidste erede Taler (H. C. Nyholm), idet han sagde, at her var ikke Tale om en Nødhavn. Det forekommer mig at være en endog saa væsentlig Mangel ved det nærværende Lovforslag, at det ikke fyldestgjør ogsaa dette Formaal, selv om man skulde gaa til en endog saa betydelig større Udgift; thi som Handelshavn alene forekommer det mig ikke, at Frederikshavns Havn har Betydning nok til, at der offers en saa stor Sum paa den som den, her foreslaas. Der er jo allerede paa den nuværende Frederikshavns Havn anvendt 7—800,000 Kr., og naar nu her kommer en Sum af 2,200,000 Kr. til, vil Frederikshavns Havn være oppe i en Sum af omtrent 3 Millioner Kr. Naar man sammenligner den med de to andre Statshavne, vi have her, nemlig Helsingør og Esbjerg Havn, som ikke have kostet nær saa meget, og som ikke skulle have anden Betydning end som ligefremme Handels- og Exporthavne, saa har enhver af dem efter mit Skjøn dog en større Betydning end Frederikshavn. Esbjerg Havn har med sin sidste Udvidelse ikke en gang kostet 2 Millioner Kr., og Helsingør Havn vil med de Udvidelser, der nu paatænkes, endog saa de allerfjerdte, ikke komme til at koste ret

meget over 2 Millioner Kr. Det forekommer mig derfor, at man, naar man ikke faar Mere ud af Frederikshavns Havn end en almindelig Handels- og Exporthavn, maatte holde sig indenfor en lavere Grændse af Udgifter til dette Havneanlæg, thi det er udenfor al Tvivl, at der vil reise sig Krav om Anlæg af en anden Tilflugts- og Nødhavn i det nordlige Kattegat, og ved at se, hvad der er anført i Motiverne til Lovforslaget, vil det ogsaa deraf fremgaa, at man ikke har tænkt, at denne Havn egentlig ogsaa skulde fyldestgjøre de Formaal, der vare paatænkte ved Kommissionens Forslag. Det hedder nemlig i Motiverne, hvis det maa være mig tilladt at oplæse et Par Linier deraf: „Men Havnen vil dog, saavel med Hensyn til Nummelighed, Dybde og Besejlingens Letthed som til den Ro, der vil opnaas i Forhavnen, komme til at staa betydelig tilbage for en Havn efter Kommissionens Forslag, og den kan ikke som en saadan siges at kunne udvickles saaledes, at den vil kunne tilfredsstille alle Forordninger, der af Skibsfarten kunne ventes stillede i Fremtiden.“ Grunden, hvorfor jeg i det Hele taget har Betæntligheder ved dette Lovforslag, er, fordi det synes mig at pege hen paa, at vi, maaske allerede inden dette Havneanlæg er fuldført, blive nødt til at begynde paa et andet og større Havneanlæg i det nordlige Kattegat. Denne Sag har ganske vist forrige Aar, da den blev forelagt paa Finantsloven, været gjort til Gjenstand for Behandling i Finantsudvalget, men hvis jeg ikke huller feil, var det dog en meget begrændset Behandling, som fandt Sted der, idet man vistnok i det Hele taget slet ikke var enig om, hvorledes dette Havneanlæg egentlig skulde udføres. Det Gnefte, man kunde enes om, var at udskyde det Hele af Finantsloven og overlade det til en senere Tid at afgjøre, naar Anlægget skulde udføres og i hvilken Stikfelse. Der blev dengang forespurgt hos den høitærede Indenrigsminister, om der kunde finde en delvis Udførelse af Havneanlægget Sted uden at præjudicere den senere Udvikling saaledes, at man kunde komme til den hele Plan; men det Svar, man modtog i saa Henseende, var ikke synderlig opmuntrende, og Vandbygningsdirektøren gjorde gjældende, og maaske ogsaa med Rette, at man vilde komme til at udføre endel Arbejde ved saadant et mere begrændset Anlæg, der vilde være spildt, naar Anlægget skulde udvickles i sin fulde Størrelse. Det forekommer mig derfor, at det ikke vilde være rigtigst, at man behandlede denne Sag uden i Forbindelse dermed ogsaa at komme til en Overveielse af, enten en Tilflugtshavn skal sættes i Forbindelse med denne Havn, eller den skal lægges paa et af de tidligere nævnte Steder i Kattegattet, og selv Vandbygningsdirektøren udtaler ogsaa i sin Skrivelse til Indenrigsministeriet, som blev meddelt Finantsudvalget, at han maatte finde det rigtigst, at Spørgsmaalet om en Tilflugtshavn blev afgjort,